

In het Vizier

De redactie hoopt dat de vakantie u goed heeft gedaan.

Commissaris J. Smit is sinds het begin van dit jaar commissaris van de Koning in Zuid-Holland. In dit nummer van Vizier een interessant interview met hem. Smit geeft een mooi visitekaartje af. Hij zegt onder meer: "Ik ben hier om de mensen in deze provincie van dienst te zijn. Ik trek graag de provincie in en hoor wat er leeft, zo die geluiden meeklinken in de beslissingen die we hier nemen. Het kloppend hart van de samenleving is niet hier in dit provinciehuis, maar daar waar mensen wonen en werken." Als hij dit waarmaakt, wordt hij een topbestuurder met oog voor de menselijke maat.

In dit nummer verder aandacht voor het openbaar vervoer in de provincie, voor de zwemkwaliteit (niet onbelangrijk in de zomer!), voor het energiebeleid (en wat Poetin daarmee te maken heeft) en een terugblik op de gemeenteraadsverkiezingen. Kortom, een gevarieerd nummer dat hopelijk veel leesplezier geeft.

Rudy Ligtenberg, eindredacteur

3

Energieakkoord

Overheden en maatschappelijke organisaties hebben ingestemd met het Energieakkoord.

We zullen als overheden, bedrijfsleven en burgers nog meer moeten doen om tot een verantwoord energiegebruik te komen. Het gebruik moet worden verminderd en reeds beschikbare energie moet meer benut worden. Henk van Dieren noemt drie redenen waarom de ChristenUnie&SGP-fractie dit beleid steunt. Lees verder op blz 3

2

Snelfietspaden

In de jaren zestig was de fiets hét vervoermiddel om van huis naar je werk te gaan. Maar dat veranderde. De toenemende welvaart zorgde voor explosieve groei van het autogebruik met ongewenste gevolgen. Openbaar vervoer is vaak een goed alternatief. Maar ook de fiets maakt zijn comeback. Recreatief fietsen is hot. En ook voor het woon-werkverkeer blijft de fiets steeds vaker te worden gebruikt. Lees het artikel van Willy de Zoete op blz 2

3

Verkiezingen

Het mooie resultaat van de gemeenteraadsverkiezingen (meer raadsleden, meer wethouders) zorgt voor enthousiasme bij besturen en kandidaten voor de verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschappen in 2015. Fractievoorzitter Chris Schaapman schrijft aan het slot van zijn column op bladzijde 3: "Mooi om te mogen - blijven- werken aan een stabiele, wendbare ChristenUnie en SGP, die op karakter weten te winnen".

Hoogwaardig Openbaar Vervoer

Steeds vaker wordt de term HOV gebruikt. Hoogwaardig Openbaar Vervoer. Hoogwaardiger dan tot nu toe. Te denken valt aan de Merwede-Lingelijn en de RijnGouweLijn: lightrailverbindingen waarmee mensen graag reizen, omdat je comfortabel en snel van A naar B gaat. Nu van de oorspronkelijke plannen voor de RijnGouweLijn alleen nog buslijnen overblijven, wordt nog steeds gesproken van HOV. Ik stelde mij daar iets anders bij voor.

Bij de nieuwe openbaarvervoerconcessie voor de Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee (HWGO) die eind 2015 ingaat, krijgt de term HOV een andere invulling. Allereerst komt dit doordat de provincie intensief heeft overlegd met bestuurders uit de betrokken gebieden. Dat is winst. Verder heeft het te maken met de oplossingen die zijn bedacht voor het combineren van verschillende soorten vervoer. Daardoor wordt het beschikbare geld zo effectief en zo efficiënt mogelijk besteed. Want zeg nu zelf: wanneer je op de dijk een - vaak vrijwel lege- streekbus voorbij ziet rijden, even later gevolgd door het schoolvervoer, met daarachter het gehandicaptenvervoer, en nog wat later de buurtbus, dan denk je toch: dat moet beter kunnen.

Een groot deel van de lijnen wordt intensief gebruikt. Hier gaat ook het grootste deel van het geld naartoe, zodat snelle verbindingen voor veel mensen beschikbaar zijn. Maar het openbaar vervoer moet er ook zijn voor mensen die niet elke dag grote afstanden afleggen, bijvoorbeeld voor scholieren, voor mensen die boodschappen willen doen, naar de dokter moeten of op familiebezoek gaan. Ook in een tijd dat vervoer steeds duurder wordt moet dit zo blijven. Met een regiecentrum van waaruit verschillende soorten vervoer worden gecombineerd, kán het ook zo blijven. Innoveren betekent het nemen van risico's. De verantwoordelijke gedeputeerde heeft de fractie ChristenUnie&SGP ervan overtuigd dat er voldoende reserves zijn om knelpunten op te lossen. Daarna bleef er voor onze fractie nog één belangrijk punt over. Eind 2012 werden veel mensen in het gebied geconfronteerd met een extreme stijging van de vervoerstarieven. In de huidige voorstellen voor de nieuwe concessie is ruimte voor een prijsstijging van 10 procent in tien jaar. Dat lijkt niet veel, maar wat ons betreft gaat dit plan alsnog van tafel.

Willy de Zoete, Statenlid ChristenUnie

Schippers gedwongen aan de wal

Dat binnenvaartschippers de laatste jaren vaker dan gewenst aan de wal liggen en dat hun financiële situatie vaak nijpend is, zal bekend zijn. Als deze sector ook nog eens te maken krijgt met strenge controles op het gedwongen stilliggen, dan levert dat irritatie op. Signalen over dagelijkse controles langs het Merwedekanaal waren voor de provinciale SP aanleiding om met een viertal andere fracties (waaronder de ChristenUnie&SGP) schriftelijke vragen aan Gedeputeerde Staten (GS) te stellen. De fracties wilden onder meer weten wat de reden was van deze controles en of de economische situatie geen reden kon zijn voor enige coudance. Schepen mogen volgens het geldende verkeersbesluit voor het Merwedekanaal niet langer dan 7 dagen een ligplaats innemen. GS gaf aan dat deze regel wordt overtreden. Het zijn vooral schepen die niet meer actief in de beroepsvaart worden gebruikt en langdurig op dezelfde plek liggen. Actieve schippers kunnen voortaan langer dan de geldende periode van 7 dagen een ligplaats innemen. Er dient dan echter wel sprake te zijn van "een beroepsmatige (aan het Merwedekanaal gerelateerde) noodzaak".

Besturen met hart voor de burgers

Op 8 januari 2014 werd drs. J. Smit geïnstalleerd als commissaris van de Koning (cdK) in Zuid-Holland. De heer Smit (57) was vanaf 2010 voorzitter van het CNV. Daarvoor was hij 5 jaar docent, 13 jaar (leger)predikant, 9 jaar managementadviseur, en 7 jaar directeur van Slachtofferhulp Nederland. Vizier sprak met hem.

Bij een eerder kennismakingsbezoek aan de Statenfractie ChristenUnie&SGP heeft u aandacht gevraagd voor de menselijke maat. Welke rol speelt de burger in de politieke besluitvorming?

"Mijn boodschap was vooral bedoeld voor beleidsmakers en anderen die grote verantwoordelijkheden hebben in de samenleving. Zij dienen de burger niet uit het oog te verliezen. De bestaande vervreemding van de burger ten opzichte van het politieke veld moet niet groter maar kleiner worden. Dan krijgen mensen het gevoel: het gaat om ons. De burger kan niet op alle punten zijn zin krijgen. Beslissingen gaan vooral over het algemene belang. Dan zeg ik tegen de burger: toon je begrip voor zaken die je zelf anders zou doen en probeer je neer te leggen bij de uitkomst van een zorgvuldige afweging. Beleidsmakers en bestuurders moeten de uiteindelijke beslissing wel kunnen uitleggen."

Veel burgers zijn passief geworden. Hoe zou u de burger meer kunnen activeren?

"Van de burger wordt in deze tijd gevraagd om vaker zelf verantwoordelijkheid te nemen voor zaken in de samenleving. Maar eigenlijk zijn we weer aan het ontdekken dat we een samenleving zijn. Niet een aantal individuele consumenten, maar mensen die werkelijk iets met elkaar hebben en met elkaar eigenaar zijn van die samenleving. Daarom: niet alles overlaten aan de overheid, aan de markt of aan wie dan ook, maar zelf dingen ter hand nemen. De overheid, landelijk, provinciaal of lokaal, moet ruimte creëren zodat de burger initiatief kan nemen. Dan zal het misschien net op een iets andere manier gebeuren dan verwacht wordt. Nieuwe risico's die daarmee ontstaan, zullen we moeten leren accepteren. Dat hoort bij het terugleggen van verantwoordelijkheden bij de burger."

We zien al een ontwikkeling waarbij de burger meer initiatief neemt in bestuurlijke zin. Kijk naar de opkomst van de lokale partijen. Als de burger al meer mogelijkheden heeft, lopen zulke partijen niet snel het gevaar om dezelfde houding als de gevestigde partijen aan te nemen?

"Alle huidige instituten zijn ooit begonnen als een vernieuwingsbeweging. Dat geldt ook voor de vakbond waarbij ik zelf vier jaar heb gewerkt. Dat was een soort emancipatiebeweging. Elke vernieuwingsbeweging loopt het risico dat ze op termijn ook weer tot de gevestigde orde gaat behoren. Maar ik ben wel blij dat er nog een beetje gevestigde orde is. Ik zou het betreuren als vernieuwing blijft steken in verzet."

Destijds zei u: "Iemand moet weer de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid willen dragen. We zijn te veel aan het polderen geslagen".

"In mijn ervaring lijkt Nederland bestuurlijk gezien op een bord spaghetti. Bij mijn komst naar de provincie dacht ik dat ik de polder had verlaten, maar heel veel groeperingen zijn hier met convenanten in de weer en dragen samen een verantwoordelijkheid. Prachtig, maar op sommige momenten is

het ook wel prettig dat iemand de eindverantwoordelijkheid heeft. Iemand die knopen doorhakt. Ik vind dat we nog te veel met elkaar vervlochten verantwoordelijkheden hebben."

Dat betekent wel dat de bestuurder zijn positie als gezagsdrager weer inneemt en dat de burger dat weer accepteert. "Dat is een lastig punt. Er is veel verzet tegen de bestuurlijke elite, zoals dat dan genoemd wordt. Iedereen draait het liefst zelf aan de knoppen, maar dat gaat niet. Een belangrijke vraag in deze tijd is: willen mensen nog vertegenwoordigd worden door iemand die namens hen ingewikkelde problemen gaat oplossen? En zijn de bestuurders zich vervolgens voldoende bewust van hun belangrijke maatschappelijke positie? Als bestuurder moet ik mij bewust zijn van mijn bijzondere positie en mijn verantwoordelijkheid durven nemen."

Zo raakt dit thema weer het eerste: de menselijke maat en de discussie over grote maatschappelijke zaken: economie, ruimtelijke ordening, verkeer: je mag de burger niet vergeten.

"Wij zijn er toch om te zorgen dat die burger op een goede manier bestuurd en bediend wordt. Ik voel die verantwoordelijkheid. Ik ben hier om de mensen in deze provincie van dienst te zijn. Ik trek graag de provincie in en hoor wat er leeft, zodat die geluiden meeklinken in de beslissingen die we hier nemen. Het kloppend hart van de samenleving is niet hier in dit provinciehuis, maar daar waar mensen wonen en werken."

Flip Mak, fractiemedewerker

Snelfietspaden – niet alleen sneller...

Wie net als ik een dagje ouder wordt, kan zich de grote groepen fietsers herinneren die in de jaren zestig in het spitsuur waren te zien. De fiets was hét vervoermiddel om van huis naar je werk te gaan. Openbaar vervoer kostte geld, om van een auto maar niet te spreken.

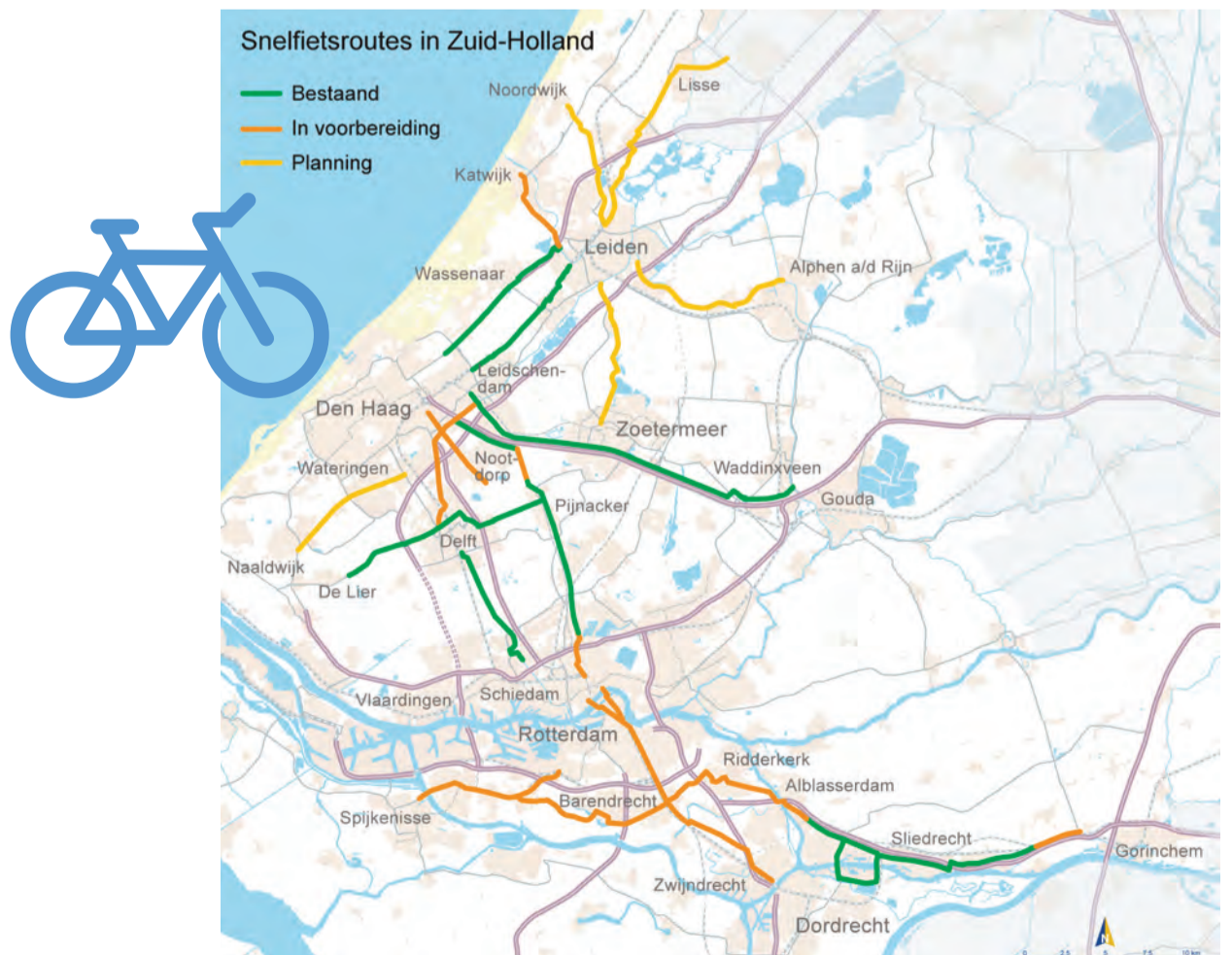
Door toename van de welvaart veranderde de vervoerswijze. Alleen de jeugd gebruikt de fiets nog om naar school of werk te gaan, volwassenen zijn massaal overgestapt op de auto. Met veel ongewenste gevolgen als filedruk en milieuproblemen.

Maar er gloort hoop! Een beetje in elk geval.

In de provincie zijn verschillende lange-afstandfietspaden aangelegd. In eerste instantie waren die vooral bedoeld voor recreanten. De afgelopen jaren is, met onze steun, veel geld geïnvesteerd in de aanleg van dergelijke fietspaden. Dat liep goed, de meeste projecten vorderden veel sneller dan gepland. Dat is ook wel eens leuk om mee te maken als provinciaal politicus. Met plezier ben ik een aantal keren meegegaan naar de opening van een TOP, een Toeristisch Overstap Punt. Je kunt er de auto parkeren en overstappen op meegebrachte of in de omgeving gehuurde fietsen. Top, de plaatselijke economie wordt gesteund, en het milieu wordt ontlast.

Een extra stimulans voor het aanleggen voor de snelfietspaden ontstond toen bleek dat ze steeds vaker gebruikt worden door forenzen. Bij de start van de projecten leek dit nog een utopie, maar de komst van de elektrische fiets heeft het mogelijk gemaakt dat een woon-werkafstand van zo'n 20 á 25 kilometer gemakkelijk is te overbruggen. Op de snelfietsroute Leiden-Den Haag blijkt een toename van het fietsgebruik van 25%. Eén procent meer mensen op de fiets naar het werk levert Nederland een besparing op van 27 miljoen euro, zo blijkt uit onderzoek. Grote groepen studenten op de fiets naar Leiden of Delft, zoals vroeger, zullen we niet snel meer aantreffen, maar iedere automobilist die –al is het maar met mooi weer– overstapt op de fiets is er één. Probeer u het ook eens! Op bijgaande kaart ziet u de trajecten die de afgelopen jaren zijn voltooid.

Willy de Zoete, Statenlid ChristenUnie

Stabiël, wendbaar, kracht en... winst?!

Na een dubbele verkiezingstijd glijden we via een intensieve sportperiode de rustiger zomermaanden door. Een periode waarin langzaam zichtbaar wordt dat de provincies en de waterschappen zich alweer voorbereiden op nieuwe verkiezingen, begin 2015.

Het verkiezingsvoorjaar leerde dat het politieke landschap stevig in beweging is. ChristenUnie en SGP bleven in al het verkiezingsgeweld en in alle veranderingen een meer dan stabiele factor; zowel op lokaal niveau als in Europees verband. Elders in deze uitgave van Vizier staat wat de effecten van gemeenteraadsverkiezingen zijn voor de deelname in de colleges van B en W. Een mooi resultaat.

Een stabiele factor.

Net als in de sport is stabiliteit een mooie basiswaarde. Wordt deze stabiliteit gecombineerd met wendbaarheid dan ontstaan kansen om goed in te kunnen spelen op de wensen van de kiezer. En, net als in de sport is wendbaarheid ook mooi, zolang het geen (politiek) draaikonten is. Terugkijkend op dit voorjaar kan geconstateerd worden dat de kiezer meer dan voorheen is gericht op onderwerpen die op de kortere termijn spelen. De kunst is daar wendbaar op in te spelen en gelijktijdig de vertrouwde stabiele partij te zijn, waarvan de kiezer weet waar hij staat.

In de sport wordt wel gezegd dat een wedstrijd op kracht of karakter gewonnen is. Het is leuk te bedenken wat dat vertaald naar de politieke arena betekent. Ik associeer voor de politiek de uitdrukking "op kracht of karakter" met leiderschap: politiek leidend of toonaangevend zijn (niet gemakkelijk, wel uitdagend!), en met een stevige inzet. Dat moet wel leiden tot winst. Mooi om te mogen -blijven- werken aan een stabiele, wendbare ChristenUnie en SGP, die op karakter weten te winnen. Laten we ons gesterkt en gezegend weten in alle voorbereidingen naar maart 2015 toe!

Chris Schaapman, fractievoorzitter

Poetin niest sneller dan gedacht

In februari 2014 verscheen de Nota Intensivering energiebeleid Zuid-Holland. Deze provinciale nota is gebaseerd op het Nationaal Energieakkoord dat het Rijk in september 2013 heeft afgesloten met de koepelorganisaties van overheden (VNG, IPO) en een groot aantal maatschappelijke organisaties. De ondertekenaars van het Energieakkoord hebben drie doelen: vermindering van het energieverbruik, het gebruik van bestaande, ongebruikte energie (bijvoorbeeld uit huishoudelijk afval) en een toename van hernieuwbare energie (waarbij er sprake is van voortdurend nieuw aanbod, zoals warmte, zon, wind en biogas). Namens de fractie van ChristenUnie&SGP heb ik een drietal redenen genoemd waarom wij deze inzet steunen:

- Vanwege de eindigheid van fossiele brandstoffen -zoals de gasvoorraad in Groningen waar de aardgasbel van lieverlede leeg raakt- en toenemende problemen bij de winning ervan.
- Omdat Nederland voor de energievoorziening minder afhankelijk moet worden van andere landen. Een groot deel van onze energie komt uit instabiele regio's en soms zelfs uit landen met een bedenkelijke politieke structuur. In het verleden werd de oliekraan wel eens dichtgedraaid en werden wij op rantsoen gesteld.

- Vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen, wat leidt tot verbetering van de leefomgeving.

Het is noodzakelijk dat Zuid-Holland zich ervoor inzet om de gestelde doelen dichterbij te brengen. Dat moet op een verstandige wijze gebeuren. Beschikbare energie moet aangewend worden en mag niet verloren gaan. De overheid heeft hierbij een faciliterende en stimulerende taak, maar moet de markt zijn werk laten doen. Met welke prioriteiten? We moeten proberen om op alle vormen van energie in te zetten. Voorlichting en het bijeenbrengen van partijen zijn daarbij zeer belangrijk.

Over onze afhankelijkheid van het buitenland heb ik nog niet zo lang geleden gezegd: "Als een sjeik slecht geslapen heeft of Poetin niest, hebben wij een probleem". Dat hebben we in het verleden meermalen ervaren. Toen ik dit in februari zei, was er nog geen sprake van een crisis rond de Krim en Oekraïne. We zien hoe snel de situatie kan veranderen.

Henk van Dieren, Statenlid SGP

Deelname in colleges van B en W

Het aantal wethouders van ChristenUnie en SGP in Zuid-Holland is na de coalitiebesprekingen van de afgelopen maanden gestegen. In de 65 gemeenten die de provincie Zuid-Holland telt nam het aantal wethouders toe met zeven. Bij de ChristenUnie steeg in vergelijking met de periode 2010-2014 het aantal wethouders met twee, tot achtentien. Bij de SGP nam het aantal collegezetels toe met vijf en zijn er nu negentien wethoudersposten. Bij deze aantallen zijn de gegevens van de gemeenten die tussen 2010 en 2014 in verband met een herindeling naar de stembus gingen, als ongewijzigd meegeteld.*)

In Zuid-Holland zijn 20 afzonderlijke SGP-fracties met 69 raadszetels (+6), 22 ChristenUniefracties met 56 raadszetels (+4) en 31 gecombineerde fracties met 73 raadszetels (+8), waarbij ook de PCW-fractie in Waddinxveen is meegeteld.

*) Een voorbeeld: hadden gemeenten voor de herindeling gezamenlijk drie SGP-wethouders en na de herindeling één, dan werd voor de vergelijking aangenomen dat de SGP in de betrokken gemeenten ook vóór de herindeling over één zetel in de gezamenlijke colleges beschikte.

Flip Mak, fractiemedewerker

Met dank aan het Reformatorisch Dagblad, het partijbureau van de ChristenUnie en J. Vos, SGP-raadslid te Hardinxveld-Giessendam

Werkbezoeken

Drechtsteden

Op 14 maart bracht de fractie ChristenUnie&SGP een bezoek aan de Drechtsteden. Voorafgaand aan een debat-avond namen zo'n twintig politieke kopstukken van SGP en ChristenUnie uit de Tweede Kamer (resp. Kees van der Staaij en Carla Dik-Faber), Provinciale Staten en de Drechtsteden-gemeenten een kijkje bij scheepswerf Kooiman in Zwijndrecht en Practica Foundation in Papendrecht. Bij Kooiman kreeg het gezelschap een boeiende uitleg over scheepsbouw, werkgelegenheid en scholing. Practica Foundation is een kleine onderneming met activiteiten op het gebied van waternoering op het Aziatische en Afrikaanse continent. Een van de aanwezige ijzerwerkers haalde spontaan zijn Bijbel te voorschijn en las Psalm 111. Dat werkt verbindend. Tussendoor maakten we een tocht met de Waterbus waarbij de directie de aanwezigen een beeld schetste van de ondernemersactiviteiten. De Waterbus is een snelle, onmisbare en veelzijdige verbinding tussen de Drechtsteden onderling en met Rotterdam.

Molenwaard

Op 4 april was de fractie op uitnodiging van de lokale fracties van SGP en ChristenUnie in de nieuwe gemeente Molenwaard in de Alblasserwaard. De herindeling is daar positief opgepakt. De gemeente zoekt nog naar de juiste balans in de publieke dienstverlening; in Molenwaard komt de ambtenaar naar de burger, er is geen gemeentelijke balie. Verder werd de fractie uitgebreid geïnformeerd over de voor- en nadelen van de geplande rondweg om Groot-Ammers.

Zou de Groot-Ammerse Dorpsstraat eindelijk ontlast kunnen worden van veel zwaar verkeer of zal een nieuwe weg straks sluisverkeer van de N214 gaan aantrekken? Natuurlijk kwam ook het rapport van de Commissie Schutte -over de bestuurlijke toekomst van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden- aan de orde.

Fractie-adviseurs stellen zich voor

De Statenfractie van ChristenUnie&SGP wordt ondersteund door verschillende fractie-adviseurs.

Zij zijn geen Statenlid, maar worden wel heel nauw betrokken bij de besluitvorming. In de serie "Fractieadviseurs stellen zich voor" laten we hen aan het woord.

Deze keer komt Aron Slob aan het woord. Hij is sinds eind 2013 fractieadviseur namens de ChristenUnie.

Aron Slob

Wat doe je in het dagelijkse leven?

"Ik werk via het detachingsbureau Essentium op het hoofdkantoor van de NS in Utrecht. Ik ben als Project Management Officer betrokken bij het project ERTMS, het nieuwe remsysteem voor treinen. Dat remsysteem zal in de komende tijd overal in Nederland geïmplementeerd moeten worden. Ik ben momenteel bezig het projectbureau voor de implementatie van ERTMS op te zetten."

Wat drijft je om je voor de fractie ChristenUnie&SGP in te zetten?

"Ik vind het belangrijk dat er een duidelijk christelijk geluid in de Staten van Zuid-Holland te horen is. Dat vind ik bij de ChristenUnie&SGP terug. Het is een voorrecht om de Statenleden van de ChristenUnie&SGP daarbij te ondersteunen."

Wat wil jij voor de Statenfractie betekenen?

"Ik ben betrokken bij de beleids terreinen "Bestuur en Middelen" en "Ruimte en Leefomgeving". Ik hoop als relatieve buitenstaander met een frisse blik de fractieleden te ondersteunen bij de keuzes die ze moeten maken."

De kwaliteit van zwemwater in vraag en antwoord

Wat heeft de provincie met zwemwater te maken?

De provincie Zuid-Holland is op grond van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en veiligheid van zwemwaterlocaties. Afgezien van al dan niet overdekte zwembaden zijn er allerlei plekken in de provincie waar in het zomerseizoen kan worden gezwommen. In Zuid-Holland zijn hiervoor bij regionale wateren en langs de kust ongeveer 120 locaties aangewezen.

Wat houdt een aanwijzing als zwemlocatie precies in?

Zwemmen in open water kan risico's met zich mee brengen. Natuurwater wordt immers niet continu gezuiverd, zoals het water in zwembaden. Er zijn allerlei factoren die de kwaliteit van meren, plassen en speelvijvers beïnvloeden. Het zogenaamde zwemseizoen loopt van 1 mei tot 1 oktober. Op een aangewezen locatie kan dus onder normale omstandigheden veilig worden gezwommen.

Wordt het zwemwater dan steeds gecontroleerd?

Ja, de aangewezen zwemlocaties worden iedere maand ge-

controleerd op bacteriën, helderheid en op de aanwezigheid van blauwvieren. Deze controles worden in opdracht van de provincie uitgevoerd door de omgevingsdienst Midden-Holland.

Wat gebeurt er bij een probleem met de waterkwaliteit?

Dan stelt de omgevingsdienst een zogenoemde maatregel in. Afhankelijk van de uitslag van een controle kan dit een waarschuwing zijn, een negatief zwemadvies of een zwemverbod. Uiteraard wordt aan een maatregel bekendheid gegeven. Via de media en bij de zwemlocatie wordt aangegeven of zwemmen verantwoord is.

Waar vind ik meer informatie over de kwaliteit van het zwemwater?

Zie de websites www.zwemwater.nl/ (voor algemene informatie) en www.odmh.nl/Ongecategoriseerd/zwemmen-in-natuurwater.html (voor de uitvoering van de regelgeving).

Servaas Stoop, SGP-Statenlid

Uitgave

ChristenUnie & SGP-Statenfractie en de provinciale verenigingen van de ChristenUnie en de SGP in Zuid-Holland.

Versijnt 3 keer per jaar in een oplage van ruim 14500 exemplaren

Redactie

Rudy Ligtenberg, Flip Mak, Wim de Roos en Chris Schaapman

Contactadres fractie:

fractie@zuidholland.christenunie-sgp.nl

Informatie

ChristenUnie & SGP Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
Telefoon 070-4417051
www.zuidholland.christenunie-sgp.nl

Adreswijzigingen

Bij verhuizing of opzegging graag een bericht naar het partijbureau.

Vormgeving en productie

Drukkerij Holland bv,
Alphen aan den Rijn

Fotoverantwoording

Flip Mak
stockbeelden

september 2014

